

Nr. 153 / 11 Baldur**Farmtjón**

Skipaskr.nr. 2727 IMO.nr. 7023001
Smíðaður: Þýskalandi 1970, stál
Stærð: 925,1 brl. 1369,4 bt.
Mesta lengd: 63,25 m Skráð lengd: 58,72 m
Breidd: 12 m Dýpt: 3,8 m
Vél: M.A.K. 1836 kW, 1970
Fjöldi skipverja: 7
Fjöldi farþega:

Baldur ©Hilmar Snorrason

Gögn:

Lögregluskýrsla
Gögn RNS

Lokaskýrsla afgreidd á fundi 4. október 2012 af Inga Tryggvasyni, Hilmari Snorrasyni, Pálma K. Jónssyni, Jóhanni Ársælssyni og Ólafi K. Ármannssyni

Tilgangur þessarar skýrslu er ekki að skipta sök eða ábyrgð og skal henni ekki beitt sem sönnunargagn í opinberu máli.

Atvikalýsing:

Þann 20. desember 2011 var Baldur á siglingu frá Flatey til Stykkishólms. Veður: SV 8-10 m/sek. Ölduhæð 4 m og sveiflutími 8 s. (Flateyjaröldudúfl)

Siglt var fyrir austan Stagley og þegar komið var suður fyrir hana var stefnan sett vestur fyrir Gassasker. Nokkru seinna veitti vakthafandi skipstjórnamaður því athygli að 40 feta hágámur á tengivagni (side loader) aftan í dráttarbíl aftast á bílapílfarinu hafði lagst á hliðina út í lunningu bakborðsmegin.

Ákveðið var að hreyfa hvorki við bílnum né gámnum og sigla til Stykkishólms þar sem gámurinn var réttur við með krana úr landi. Talsverðar skemmdir urðu á tengivagni og festingu á dráttarbíl.

Við rannsókn kom fram:

- að vagninn var lestaður þurrkuðum þorskhausum. Samkvæmt rekstraraðila flutningabílsins var þungi farms: 19 tonn og bíll+vagn 27 tonn. Samtals þungi var því um 46 tonn;
- að vegna hæðar gámsins á tengivagninum var ekki hægt að koma honum í gegnum bílapílfar og þ.a.l. var hann tekinn um borð síðast og stóð þá

vagninn aftur eftir skutnum. Þetta hafði oft verið gert áður með sama flutning;

- að við frágang á lestunarstað var tengivagninn sjóbúinn með tveimur strekkjurum (Gerð: *Span-Set frá SeaSave Ltd*) hvoru megin. Samkvæmt upplýsingum útgerðarinnar voru strekkjararnir 2-4 ára og merktir 5 tonn og með slitþol að 10 tonnum. Fram kom að báðir strekkjararnir stjórnborðsmegin hefðu slitnað en RNS fékk annan þeirra til skoðunar. Hann var 7 sm á breidd og 5 mm að þykkt. Borðinn var slitinn og skemmdur. Ástæða þótti til að senda hann í togþolsprófun hjá Nýsköpunarmiðstöð Íslands og voru niðurstöður eftirfarandi:

Verkefni

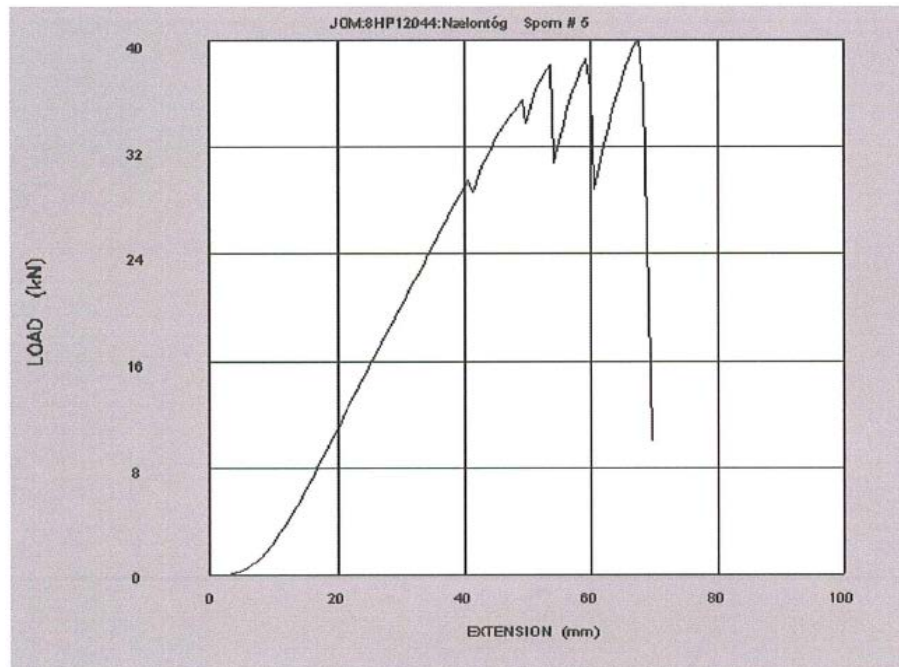
Óskað var eftir álagsprófun á tógi sem sent var til prófunar auk umsagnar um ástand tógsins.

Niðurstöður

Mynd 1 sýnir tógið með festingum tilbúið til prófunar. Myndir 2 til 4 sýna ástand tógsins. Myndirnar sýna vel að tógið er nokkuð mikið slitið og skemmt, að því er virðist eftir langvarandi notkun. Þetta hefur að okkar mati haft einhver áhrif á styrk tógsins.

Gerð var álagsprófun á tóginu. Myndir 5-6 sýna uppsetningu prófunar og tógið þar sem það slitnaði.

Á eftirfarandi línuriti kemur fram að togþol tógsins var 40 kN þar sem það slitnaði.

Samkvæmt athugun slitnaði strekkjarinn við átak sem var u.þ.b. 4 tonn

- að samkvæmt öryggismyndavél skipsins fór vagninn á hliðina kl. 20:28 og frá kl. 20:20 var hægt að sjá talsverða hreyfingu á honum áður en það gerðist. Á þessum tíma sást að strekkjari á vagninum bakborðsmegin sem festur hafði verið fyrir framan hjól var nokkuð slakur;

- að samkvæmt bókinni „*Cargo Handling*“ (um *Roll-On Roll-Off skip*) er eftirfarandi viðmiðunartafla um slitþol festinga á farmi án þess að tiltekið sé ákveðið hafsvæði. Samkvæmt henni hefði sjóbúnaðurinn í þessu tilfelli þ.e.a.s. farmur 47 tonn sé miðað við tvær festingar átt að vera með um 70 tonna slitþol hvor:

Ráðlegt slitþol hvers sjóbúnaðar (tonn)				
Þungi farms	Fjöldi festinga á hvorri hlið			
(Tonn)	2	4	6	8
1	1,5	0,7	0,5	0,4
5	7,6	3,8	2,5	1,9
10	15,3	7,6	5,1	3,8
15	23,9	11,4	7,6	5,7
20	30,5	15,3	10,2	7,6
25	38,2	19,1	12,7	9,5
30	45,8	22,9	15,3	11,4
40	61,1	30,5	20,4	15,3
50	76,3	38,2	25,4	19,1

- að fremri gámafesting hægra megin (stb. á skipi) á vagninum var ólæst. Hafi gámurinn verið að lyftast þar hefur það haft neikvæð áhrif á þyngdarpunkt gámsins og gert hann valtari á vagninum;
- að ekki var hægt að hleypa lofti úr fjöðrunarbúnaði á vagninum sem gerði hann svagari til flutnings;
- að eftir atvikið var farið yfir strekkjara um borð og þeir teknir úr umferð sem virtust gamlir og lúnir.

Nefndarálit:

Nefndin telur orsök atviksins vera ófullnægjandi sjóbúningur og slæmt ástand á borðastrekkjum.

Nefndin bendir á að farmflytjandi skuli setja reglur um sjóbúnað farartækja.